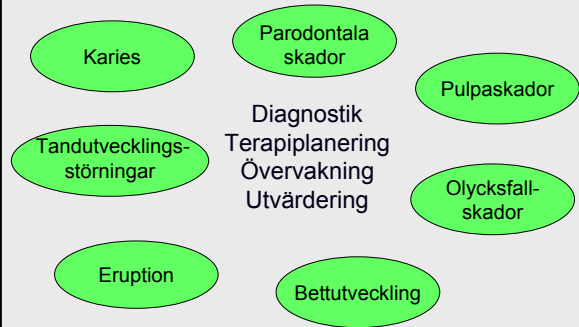

Röntgen, vad ser vi – och vad såg vi inte?

Karin Ridell
Avdelningen för pedodonti
Tandvårdshögskolan
Malmö högskola

Indikationer för röntgenundersökningar på barn och ungdomar

Indikationer för röntgenundersökningar på barn och ungdomar

- Nyttja för patienten
- Individuella indikationer

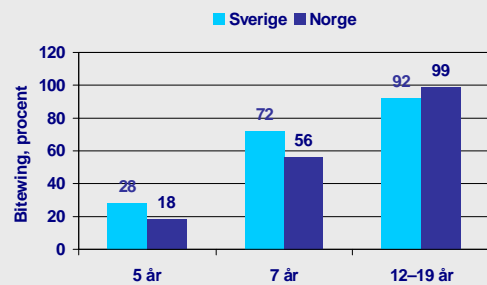
Indikationer för röntgenundersökningar på barn och ungdomar

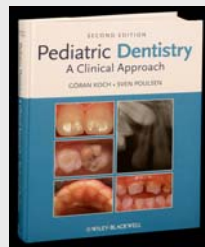
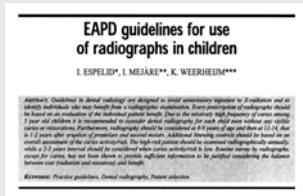
- 1980-1990-talet vanligast med årliga bitewingundersökningar i samband med klinisk undersökning (Gröndahl HG. et al 1992, Edblad E et al 1998, Gustafsson A et al 2000)

• Idag: ???

Praxisundersökning avseende förekomst av bitewing i samband med klinisk undersökning. SBU-rapport Nr 188, 2007.

EAPD guidelines for use of radiographs in children. I. Espelid, I. Mejäre, K. Weerheim
 European Journal of Paediatric Dentistry 2003;1

System för röntgenundersökningar

- Analoga
- Digitala
 - Med sensorer
 - Med bildplattor

Hur fungerar den digitala röntgentekniken inom barn- och ungdomsvården?

Kontroll av kvaliteten på bitewing hos 7-åringar på allmäntandvården i Trelleborg-en jämförelse mellan digital och analog teknik.

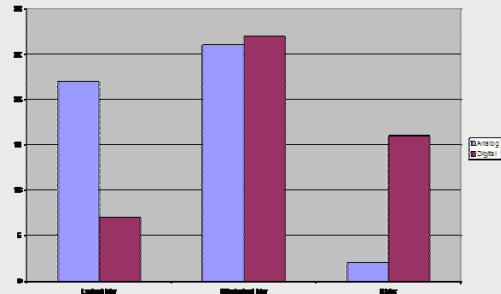
- 50 7-åringar födda 1998 – analog teknik
- 50 7-åringar födda 2001 – digital teknik

Projektarbete Odontologisk Röntgendiagnostik
 Tandläkare Eva Olofsson, FTV Trelleborg

Kriterier för lyckad bitewingbild

- Friprojicerade approximalrum, minst två stycken
- Marginala benet synligt
- Minst halva 6-årsmolaren med (om erupterad)
- Överlappning högst halva emaljens tjocklek

Resultat

Orsak till misslyckad röntgenbild

	marginalt käkben	överlappning approx	övrigt
analog	37%	49%	14%
digital	92%	8%	0%

Riskgruppering – underlag btw

- Riskgrupp 1:
 - digital teknik: 7 av 21 barn saknade btw
 - analog teknik: samtliga barn btw
- Riskgrupp 2:
 - digital teknik: 4 av 12 barn saknade btw
 - analog teknik: 1 av 10 barn saknade btw

Acceptans av dentalröntgen hos 5-8-åringar, en jämförelse mellan digital och analog teknik. (Ej publicerade data)

- 111 barn
 - 55 barn analog teknik
 - 56 barn digital teknik

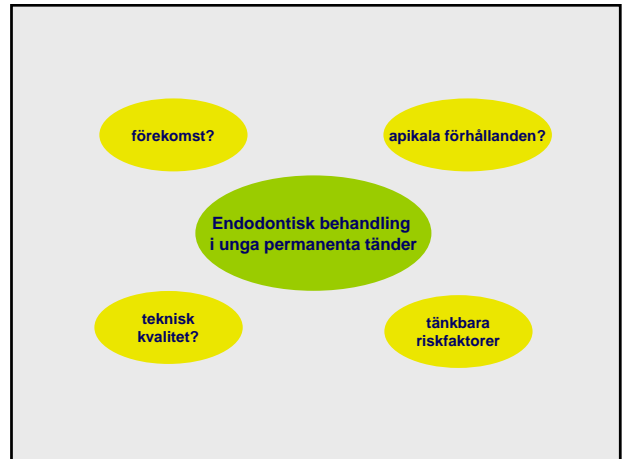
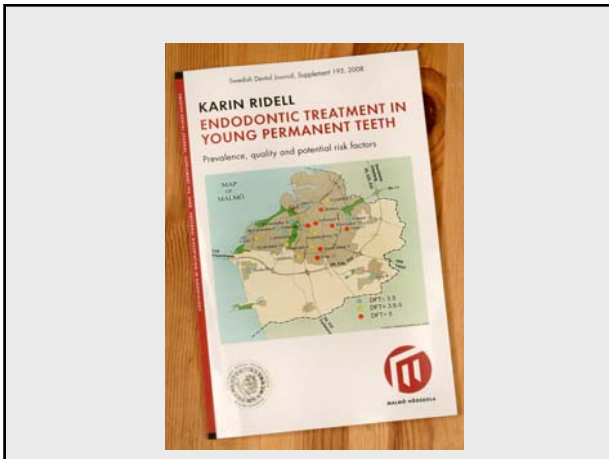
Observationer,
VAS skala, Faces Pain Scale

Magisteruppsats
Övertandläkare Danijela Toft, STP pedodonti, Malmö

Acceptans av dentalröntgen hos 5-8-åringar, en jämförelse mellan digital och analog teknik. (Ej publicerade data)

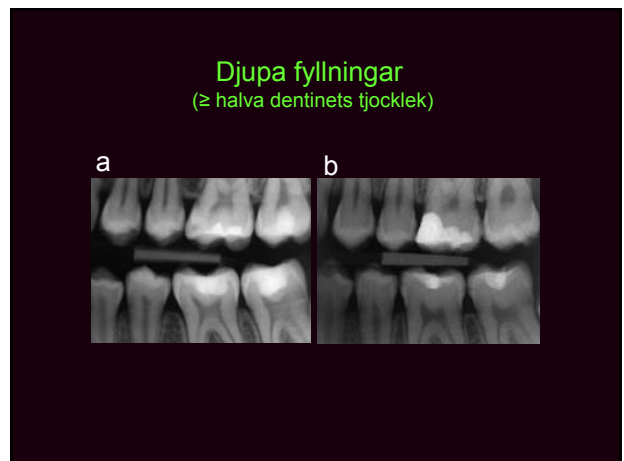
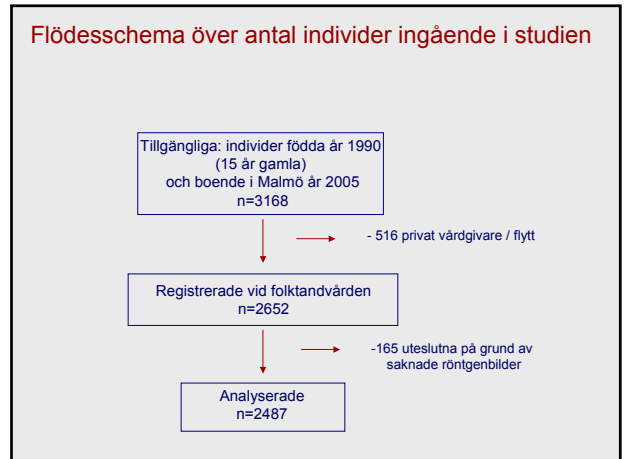
- Digital teknik:
- Ingen skillnad i barnens uppfattning
- Svårare med placering av sensor
- Omtagningar ökade
- barnen var äldre

Magisteruppsats
Övertandläkare Danijela Toft, STP pedodonti, Malmö

Metod

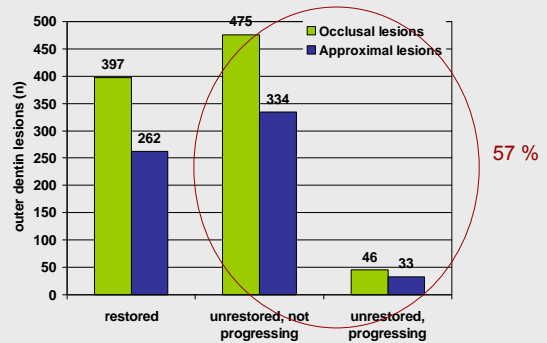
Data insamlades från journaler och tillgängliga bitewingbilder

Resultat

- 22 % av 15-åringarna hade minst en obehandlad (inte restaurerad) dentinkaries-skada
 - 15,8 % ocklusalt
 - 9,2 % approximalt

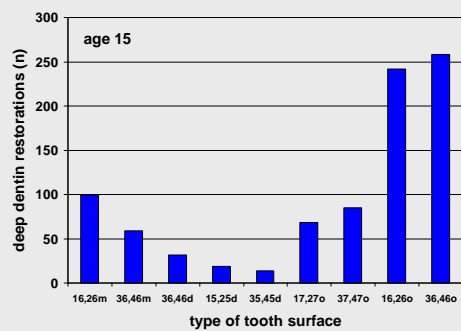
Antal tandtytor (ocklusala/approximala) med tydlig dentinkaries vid 14 års ålder: lagade; inte lagade vid 15 års ålder

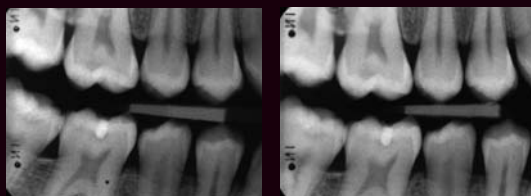
Diagnostik

- Ocklusalytan
 - 77 % av ytorna med obehandlad dentinkaries saknade diagnos
- Approximalytan
 - 82 % av ytorna med obehandlad dentinkaries saknade korrekt diagnos
 - 61 % emaljkarier
 - 21 % ingen diagnos

22 % av alla 15-åringar hade minst en djup fyllning (\geq halva dentinets tjocklek)

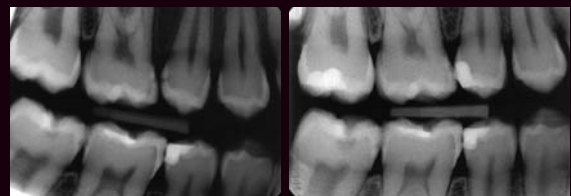
Icke-restaurerad och odiagnostiserad dentinkaries

14 år:
16 o, 47 o, diagnos saknas

15 år:
16 o diagnos: dentin karies
47 o diagnos: saknas

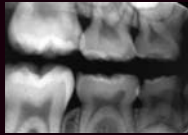
Icke restaurerad dentinkaries

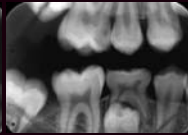
14 år: 47o, 46m

15 år: 47o, 46m

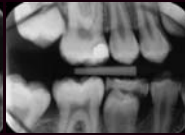
Från odiagnostiserad dentinkaries till rotfyllning

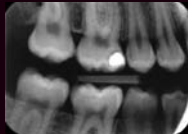
9 år: 16m:initial karies

11 år: 16m:stegvis exkav.

12 år: 16m:ingen åtgärd

14 år: 16m:ny fyllning

15 år: 16 tandvärk, rotf.

16 år: 16 rotfylld.